№ 65 (1375)
СУББОТА
МАЙ
31
1941 во
ДОНЫС 15 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

Организованнӧя нуӧдны ФЗО школаясӧ мӧд призыв

Фабрично-заводскӧй обучение школаясын талун помасьӧны испытаниеяс. Коми республикаса быдмысь промышленностьӧ воас квалифицированнӧй рабочӧйяслӧн медводдза ыджыд пополнение. Том рабочӧйяс кутасны производство вылын стахановскӧй уджӧн оправдывайтны партиялысь, рӧдиналысь довериесӧ, кодi ыджыд тӧждлунӧн кытшалӧмӧн сетiс налы позянлун получитны производственнӧй квалификация.

Но, тӧдӧмысь, ФЗО школаяслӧн первойя выпуск оз тырвыйӧ удовлетворит пыр ӧтарӧ быдмысь промышленностьлысь потребностьяссӧ. Квалифицированнӧй рабочӧйясӧн плановмернӧя гӧтӧвитӧм требуйтӧ пыр жӧ котыртны ФЗО школаясӧ выль контингентлысь призыв. Тайӧ призывыс заводитчӧ июнь 5 лунӧ да должен помассьыны июнь 20 лун кежлӧ.

Призыв кежлӧ сиктса томйӧзлы важӧн нин гӧтӧвитчӧны. Трудовӧй резервъяс кузя республиканскӧй управление, ФЗО школаяс дирекцияясӧ, ВЛКСМ райкомъясӧ воалӧны нин уна заявлениеяс сиктса томйӧзсянь, кӧнi корӧны примитны найӧс велӧдчыны ФЗО школаӧ. Со, например, Нювчимысь 15 арӧса Борис Попов гижӧ аслас заявлениеын: „Кора районнӧй комиссиӧс сетны меным позянлун велӧдчыны фабрично-заводскӧй обучение школаын, медым лоны квалифицированнӧй рабочӧйӧн. Школа помалӧм бӧрын кӧсйыся бура уджавны производство вылын". Татшӧм ногӧн жӧ гижӧны и Кӧтшпон сиктсӧветувса томйӧз Сидоров Андрей да Омелин Александр, а сiдзжӧ и уна мукӧдъяс.

Но век жӧ некыдз оз позь тайӧ делӧсӧ лэдзны самотёк вылӧ. Сы могысь, медым призыв нуӧдны организованнӧя, медым ФЗО школаясӧ обеспечитны томйӧзлысь ыджыд наплыв, колӧ нуӧдны ыджыд агитационно-массовӧй удж комсомольскӧй агитаторъяс вынӧн, пропагандируйтны томйӧз пӧвсын фабрично-заводскӧй обучение школаын, разъяснитны налысь ыджыд тӧдчанлунсӧ. Жаль, мый тайӧ некутшӧм районын на оз вӧчсьы сiдз, кыдз колӧ. Та вӧсна приёмнӧй комиссияяс ним вылӧ заявлениеяс томйӧзсянь воалӧны тырмытӧма. Удора районын талун кежлӧ имейтӧны на 15 заявление, Леткаын—10 заявление, а Визинын и ӧти заявление на абу поступитӧма. Тайӧ висьталӧ сы сылысь, мый тайӧ районъясса комсомольскӧй организацияяс, кодъяс обязанӧсь медъёна тӧждысьны призыв организованнӧй нуӧдӧм вӧсна, нинӧм на та кузя эз вӧчны.

И мӧдарӧ, кӧнi комсомол нуӧдӧ томйӧз пӧвсын агитация, сэн делӧыс сулалӧ ёна бурджыка. Например, Сыктывдiн районын уна сельсоветъясын нин быд колхозын нуӧдалӧма комсомольско-молодёжнӧй собраниеяс, кӧнi обсуждайтӧма ФЗО школаясӧ призыв йылысь вопрос, кыдз Нювчимын, Зеленечын, Часын, Пальын да с. в. Тайӧ сиктсӧветъясысь и заявлениеяс воалӧны приёмнӧй комиссия медся уна.

ФЗО школаяс пропагандируйтӧм позьӧ вӧлi успешнӧ вӧчны и тайӧ школаясын велӧдчысьяс пыр, сиктса томйӧзлы насянь письмӧяссӧн, личнӧй сёрниӧн да с. в. Медбӧрти абу на сёр котыртавны местаяс вылын выставкаяс ФЗО-ын велӧдчысьяслӧн изделиеяслы, фотовитринаяс, кодъяс вермасны тӧдчымӧн отсавны нуӧдны призыв.

Кыдзи и кольӧмвося призыв дырйи комсомол водзӧ сувтӧ ыджыд мог не сӧмын призывникъяслысь полноценнӧй, здоровӧй состав бӧрйӧм кузя, но и школаясӧс содтӧд оборудованиеясӧн, инструментъясӧн да помещениеясӧн аскадӧ обеспечитӧм кузя. Нӧшта нин ёна тайӧ относитчӧ выль ФЗО школа дiнӧ, кодi котыртсӧ Пезмӧгын. Тайӧ школаыс кутас гӧтӧвитны леснӧй промышленностьлы авто-тракторнӧй специалистъясӧс: шоферъясӧс, трактористъясӧс да с. в. „Комилес" трест, кодлы кутас медсясӧ гӧтӧвитчыны тайӧ кадръясыс, пырна нюжмасьӧ Пезмӧгын имейтчысь мастерскӧйяс ФЗО школалы передайтӧмӧн. „Комилес" трестса комсомольскӧй организация должен интересуйтчыны тайӧ вопросӧн да отсавны сiйӧс разрешитны ФЗО школалы пӧльза вылӧ.

Медбӧрти комсомол внимание улын должен лоны и призывникъясӧс призывайтан местасянь школаясӧдз транспортируйтӧм. Кольӧм во вӧлiны уна случайяс, кор торъя колхозъясӧ призывникъясӧс эз обеспечитлыны транспортнӧй средствоясӧн, ӧти комплект новлан кӧлуйӧн да продуктаӧн, сы вылӧ видзӧттӧг, мый найӧс СССР-са Совнарком постановлениеӧн веськыда обяжитӧма тайӧс вӧчны. Таво тайӧс допуститны некыдзи оз позь.

Комсомол должен сетны медся ыджыд да активнӧй отсӧг местнӧй партийнӧй да сӧветскӧй организацияяслы ФЗО школаясӧ выль набор комплектуйтӧмын. Кадыс коли этша нин, но желание дырйи да комсомольскӧй вын кужӧмӧн растановитӧмӧн позьӧ уна на шедӧдны да большевистскӧя нуӧдны выль призыв.

Первой средней школаса VIII „б" классысь велӧдчысьяс Альберт Сюткин, Мария Лапина да Володя Серебряников алгебра кузя испытаниеяс сдайтiсны „отлично" вылӧ. СНИМОК ВЫЛЫН: испытаниеяс бӧрын Сюткин, Лапина да Серебряников мунӧны гортӧ (Сыктывкар).

Пуръясьӧм помалӧма

Талун, май 31 лунӧ, помасьӧны пуръясян уджъяс Энты юса запаньын. Лои пуръялӧма став древесина—12 сюрс кубометр. Кылӧдчысьяслӧн коллектив самоотверженнӧй уджалiс древесина катайтӧм, кылӧдӧм да пуръялӧм вылын.

График серти став древесина запаньӧ вӧлi шуӧма вайӧдны май 23 лун кежлӧ, а рабочӧйяс тайӧ уджсӧ помалiсны май 21 лун кежлӧ. Катка да кылӧдчӧм вылын стахановскӧй уджлысь образецъяс петкӧдлiсны Кирульлӧн, Тороновичлӧн, Сизевлӧн, Танышевлӧн да Торлоповлӧн бригадаяс. Лунъя нормаяс найӧ ставныс тырталiсны содтӧдӧн.

Пуръясян уджъяс вылын самоотверженнӧя уджалiс Горшков ёртлӧн 11 морта бригада. 25 кубометр норма дырйи, тайӧ бригадаса членъяс ассьыныс нормаяс пыр выполняйтiсны 200—250 прӧчент вылӧ.

Ыджыд отсӧг пуръясян уджъяс форсируйтӧмын сетiсны комсомолец-агитаторъяс. Комсомолецъяс Мелехина, Виноградова, Юшков да мукӧдъяс нуӧдiсны уна беседаяс, докладъяс. Катка дырйи Юшков ёрт котыртлiс домохозяйкаясӧс катка вылын рабочӧйяслы отсӧг сетӧм вылӧ.

Андриян КАМБАЛОВ,
ВКП(б) Сыктывдiн райкомса инструктор.

Культбригада сплав вылын

ВКП(б) Сыктывдiн райком инициатива серти Вильгортын котыртӧма комсомольскӧй культбригада 7 мортысь, код кутас обслуживайтны Сыктывдiн районувса сплавнӧй рейдъясса, запаньясса рабочӧйясӧс, а сiдзжӧ колхозникъясӧс тувсов кӧдза дырйи. Веськӧдлӧ бригадаӧн Вильгортса Культура керкаысь художественнӧй руководитель Высоких ёрт.

Бригадалӧн репертуарын докладъяс, одноактнӧй комедийнӧй пьесаяс, шуткаяс, сольнӧй и хоровӧй сылӧм, декламация, акробатическӧй танецъяс да с. в.

Бригада вӧчлiс нин ӧти рейс Эжва кывтыдӧ. Художественнӧй рытъяс вӧлi котыртӧма Слӧбӧдаса рейдын, Зеленечса колхозникъяслы кык рыт да Паль сиктса колхозникъяслы да сплавщикъяслы сiдзжӧ кык рыт. Бригада пӧльзуйтчӧ зрительяс пӧвсын ыджыд успехӧн.

Тайӧ лунъясӧ бригада мунӧ Ыбӧ.

НАЛИМОВА,
культбригадаса член.

Отличнӧй отметкаяс

Горьковскӧй НСШ-са 6-ӧд классын май 22 лунӧ вӧлiны коми кыв кузя испытаниеяс. 29 велӧдчысьысь 9-ыс сдайтiсны „отлично" вылӧ, 15-ӧн „хорошо" вылӧ да сӧмын 5 велӧдчысь „посредственно" вылӧ.

ИВАН БЕЛЯЕВ,
велӧдчысь.

Комсомолецъяс да томйӧз муяс вылын

Водзын томйӧз

Май 29 лунӧ Читса „VII съезд Советов" колхоз помалiс зерновӧй культураяс кӧдзӧм. Ставсӧ кӧдзӧма 41,5 гектар, кольӧм вося серти 8 гектарӧн унджык. Кӧдза уджъяс вылын уджалiсны 6 полеводческӧй звено.

Таво колхозын лои лэптӧма и 7 гектар эжа.

Кӧдза уджъясын исключительнӧй организованность петкӧдлiсны мӧд полеводческӧй бригадаса звеноъяс. Тайӧ бригаданас веськӧдлӧ том комсомолец Борис Сидоров.

Сидоров ёртлӧн бригада ставсӧ кӧдзис 20,35 гектар площадь вылӧ. Шӧбдi кӧдзӧма 7 гектар, ид—5,3 гектар, зӧр—7,3 гектар да с. в. Зерновӧй культураяс кӧдзӧма бура удобритӧм муяс вылӧ.

Колхозса комсомолецъяс да томйӧз став уджъяс вылын петкӧдлiсны авангарднӧй роль. В. Мальцев, А. А. Сидоров да А В. Сидоров быд лун гӧрисны 0,65 гектарӧн. Бура уджалiсны кык вок—Николай да Василий Омелинъяс.

Ӧнi колхозын мунӧ овощияс—морков да свекла кӧдзӧм.

ИВАН КОЗЛОВ.

Кӧдзӧны турун

Май 21 лунӧ „Ворошилов" колхоз кӧдзис 5 гектар многолетней турун. „Красный север" колхоз кӧдзис да гӧрис 4 гектар. Колхознӧй муяс вылын уджалӧны тракторъяс.

И. Б.
Сыктыв район.

Велӧдчысьяс—муяс вылынӧсь

Кольӧм воын миян колхозын муяс вылын эз уджав ни ӧти том морт. Оз вӧлi кӧсйыны найӧ отсасьны колхозникъяслы.

Мӧд делӧ таво. Томйӧз кутiсны чувствуйтны кывкутӧм асланыс рӧднӧй колхоз вӧсна. Со ӧнi, тувсов кӧдза дырйи, муяс вылын уджалӧ 16 том морт. На пӧвсысь унджыкыс уджалӧны звеньевӧйясӧн, бригадиръясӧн. Чорыда заводитiсны отсасьны и велӧдчысьяс, кодъяс сӧмын на сдайтiсны испытаниеяс. Со Паня Лыткин гӧрӧ нин витӧд лун, нормаяс пыр тыртӧ содтӧдӧн. Бура уджалӧны первой средней школаса велӧдчысьяс Шура да Боря Кудиновъяс, Геня Цивилев, Володя Лыткин да мукӧдъяс.

Талун ми помалам зерновӧй культураяс кӧдзӧм. Бура уджалӧ муяс вылын Евдокия Забоевалӧн звено. Медбур стахановецъяс тайӧ звеноын—Иван Забоев да Толя Вежов. Найӧ—томйӧз.

ВЕЖОВ,
Киров колхозса председатель.
Сыктывкар.

125

Боевӧй помощникъяс

Мукӧддырйи колхозса комсомолецъяслысь юасьӧны:

— Висьталӧй асланыд удж опыт йылысь. Мыйын успехыс тіян производственнӧй уджын?

Мыйын успехыс? „Выль Кекур“ колхозса комсомолецъяс висьталасны. Висьталасны ставсӧ, кыдзи найӧ уджалӧны.

— Задорнӧйӧсь ми... Быдлаӧ судзсьӧ миян комсомольскӧй син.

Да и збыль. Ыджыд задорӧн владейтӧны „Выль Кекур“ колхозса комсомолецъяс, чувствуйтӧны асьныс хозяевасӧн асланыс рӧднӧй колхозын.

Со кӧть висьтавны колхозса комсомолецъяслӧн колян вося удж йылысь. Во чӧжӧн первичнӧй организацияса секретарь Егор Алексеевич Мингалев выработайтліс 400 гӧгӧр трудодень. 300—400 гӧгӧр трудоденьӧн выработайтлісны и комсомолецъяс Дмитрий Николаевич Шахов, Василий Лужиков да Анна Тимоновна Шахова. Быд удж вылын тайӧ ёртъяслӧн лунъя нормаяс вӧлі тыртӧны 150—200 прӧчент вылӧ. Комсомолка-звеньевод Евгения Прокопьевна Мингалева 1940 воын выработайтліс 350 трудодень.

Комсомолецъяс колхозын пользуйтӧны ыджыд авторитетӧн. Сійӧс найӧ шедӧдісны асланыс упорнӧй, самоотверженнӧй уджӧн. Эз весьшӧрӧ найӧс выдвинитны кывкутана хозяйственнӧй уджъяс вылӧ. Ачыс, первичнӧй организацияса секретарь Мингалев ёрт,—звеньевӧй да яровизатор. Прекраснӧя тӧдӧ ассыс делӧ, радейтӧ сійӧс. Дмитрий Шахов—полеводческӧй бригадаса бригадир, Василий Лужиков—тракторист, а Анна Шахова да Евдокия Мингалева—полеводческӧй бригадаясын звеньевӧйяс жӧ. Кор пыран колхозса правлениелӧн помещениеӧ—аддзан: тайӧ фамилияэсӧ гижӧма стахановецъяслӧн дӧска вылӧ.

Ни ӧти тырмытӧмтор оз усьлывлы комсомолецъяслӧн внимание улысь. Да и кыдзи сылы усьнысӧ, кор комсомолецъяс возглавляйтӧны став уджъяс вылын? Лоӧ кӧ мыйкӧ, сьӧкыдлун либӧ кутшӧмкӧ суас кӧ, комсомолецъяс пыр секретарь дінӧ:

— Обсудитамӧ вайӧй... Нюжмасьны оз позь.

И мӧд лун Мингалев чукӧртӧ нин собрание, либӧ принимайтӧ кутшӧмкӧ мӧд решение. Тшӧкыда нуӧдлӧны легкӧй кавалериялысь рейд. А стеннӧй газета? Сійӧс сідз жӧ возглавляйтӧны комсомолецъяс. Татысь позьӧ аддзыны унатор: кыдзи уджалӧны колхозса передовикъяс, кыдзи бырӧдӧны тырмытӧмторъяс.

— Сьӧкыд, сьӧкыд эськӧ вӧлі миян уджавны комсомолецъястӧг, — висьталӧны колхозса руководительяс.

Комсомолецъяслӧн инициатива помтӧм. Неважӧн на колхозын вӧліны уна неграмотнӧйяс да малограмотнӧйяс. Делӧ сайӧ бара жӧ кутчысисны комсомолецъяс. 1940—1941 воын комсомолецъяс велӧдісны 16 мортӧс. Колис нӧшта 5 неграмотнӧй да малограмотнӧй.

— Велӧдам и найӧс. Юбилейнӧй праздникъяс кежлӧ ни ӧти оз ло,—со налӧн решение.

Замечательнӧя уджалӧны комсомолецъяс ӧні, тувсов кӧдза дырйи.

Савватий ШАХОВ.
Пожӧг сикт, Кулӧмдін район.

Коймӧд детскӧй садйын эм асланыс живӧй уголок. СНИМОК ВЫЛЫН: Челядьяслӧн группа аквариум бердын вердӧны чериясӧс.

Фото Германлӧн.

Утешительнӧй результатъяс

Кӧрткерӧс средней школаса (Кӧрткерӧс район) велӧдчысьяс тышкасьӧны сы вӧсна, медым босьтны водзынмунан места велӧдчӧм кузя миян республикаса мукӧд средней школаяс пӧвсын. Ӧні, проверочнӧй испытаниеяс вылын тыдалӧ, кутшӧм энтузиазмӧн найӧ тышкасьӧны школалӧн честь вӧсна.

Школаын помасисны нин рӧднӧй кыв кузя испытаниеяс. Со сылӧн результатъясыс. 6„а“ класса велӧдчысьяс пӧвсысь рӧднӧй кыв кузя устнӧ „отлично“ вылӧ сдайтісны 8 морт, „хорошо“ вылӧ 9-ӧн, „посредственно“ вылӧ—8. Рӧднӧй кыв кузя диктант сідз жӧ выполнитісны 4-ӧн „отлично вылӧ, 10-ӧн „хорошо“ вылӧ. Отличнӧя сдайтісны проверочнӧй испытаниеяс Луиза Казакова, Ира Игнатова, Тоня Нестерова да мукӧдъяс.

Бур результатъяс добитчисны и 7„а“ класса велӧдчысьяс. Рӧднӧй кыв кузя жӧ испытаниеяс тані сдайтісны 10-ӧн „хорошо“ вылӧ да 5-ӧн „посредственно“ вылӧ.

8-ӧд класса велӧдчысьяс пӧвсысь рӧднӧй кыв кузя сочинениеяс гижисны „отлично“ вылӧ В. Попов, Анюта Кирушева, Вас. Вишератин да мукӧдъяс.

В. ЛЫТКИН.

Отличнӧя помалісны велӧдчан во

Расчойскӧй начальнӧй школаса III-ӧд классын велӧдчысьяс Коля Котов да Гриша Киселев тавося велӧдчан во помалісны „отлично“ вылӧ.

Сідзжӧ отличнӧя помалісны велӧдчан во и первой классын велӧдчысьяс Феня Мамонтова да Лида Шадрина. Ӧні найӧ петісны гожся каникулъяс вылӧ. Бур шойччӧм лоӧ отличникъяслы!

В. ЮРКИН.

Сталинскӧй сикт, Сыктыв район.

Выработайтіс 110 трудодень

Бура уджалӧ Руч сиктса (Кулӧмдін район) „Веськыд туй“ колхозса колхозник комсомолец Николай Холопов.

Николай зэв на том, но аслас томлун вылӧ видзӧтӧг сійӧ пользуйтчӧ ыджыд авторитетӧн аслас колхозын. Таво нин, 1941 воын, Николай колхозын выработайтіс 110 трудодень.

— Тайӧ сӧмын на заводитчӧм,—а уджыс водзын,—висьталӧ Холопов ёрт.—Ме таво выработайта 300 трудодень.

Колӧ надейтчыны, мый Николайлӧн кывъяс оз торъявны делӧысь.

ВАСИЛИЙ ПАШНИН,
Кулӧмдін райзоса инструктор.

Лӧсьӧдчӧны олимпиада кежлӧ

Горьковскӧй НСШ-са 7-ӧд классын велӧдчысьяс Л. Носкова, М. Беляева, А. Беляева да М. Семенчина детскӧй творчестволӧн тавося олимпиада кежлӧ гӧтӧвитӧны разнӧй народнӧй сыланкывъяс да йӧктӧмъяс, шуткаяс, стихотворениеяс.

Испытаниеяс помасьӧм бӧрын 7-ӧд классын лоӧ выпускнӧй вечер. Сы кежлӧ велӧдчысьяс гӧтӧвитӧны В. Маяковскийлысь поэма „Кем быть?“

ИВАН БЕЛЯЕВ.

Интереснӧй лекция

Сыктывкарса Культура керкаын май 26 лунӧ вӧлі международнӧй положение йылысь лекция. Лекция вӧчис Качанов ёрт.

Ыджыд вниманиеӧн карса уджалысьяс йӧз кывзісны тайӧ лекциясӧ. Ставыс присутствуйтіс 400 гӧгӧр морт. Присутствуйтысьяс сеталісны уна вопросъяс лекторлы, мый вылӧ получитісны подробнӧй ответъяс.

Олӧмӧ туй восьса

Леснӧй промышленностьлӧн мӧд номера Фабрично-Заводскӧй Обучение школа талун социалистическӧй вӧр промышленностьлы лэдзӧ разнӧй профессияа уна дас квалифицированнӧй рабочӧйӧс — рамщикъясӧс, пилоставъясӧс, пилотчъясӧс, станочникъясӧс.

Том юношаяс, кодъяс ФЗО школаӧ локтӧдз оз вӧлі имеитны представление сложнӧй машинаяс, лесопильнӧй рамаяс, станокъяс йылысь—некымын лун мысти кутасны сійӧ машинаяс станокъяс вылас уджавны самостоятельнӧя. Квайт тӧлысь чӧж производство вылын уджалӧмӧн да велӧдчӧмӧн найӧ лоины квалифицированнӧй, культурнӧй рабочӧйясӧн.

Школаса коллектив водзын, мастеръяс водзын вӧлі сувтӧдӧма мог—гӧтӧвитны вӧр промышленностьлы достойнӧй кадръяс. И ӧні, кор школа лэдзӧ квалифицированнӧй рабочӧйяслысь медводдза партия, позьӧ нин увереннӧя шуны, мый на водзын сулалан могъяснас школаса коллектив справитчис эз омӧля. Эм мыйӧн ошйысьны налы.

Май 16—28 лунъясӧ ФЗО школаын вӧлі нуӧдӧма выпускнӧй квалификационнӧй испытаниеяс. Будущӧй рабочӧйяс аттестационнӧй комиссиялы петкӧдлісны ассьыныс став тӧдӧмлунъясӧ, кодъясӧс найӧ босьтісны школаын да производство вылын уджалiгӧн... Велӧдчысьяс пӧвсысь квалификационнӧй испытание унджыкыс сдайтісны „отлично“ да „хорошо“ вылӧ.

Пилоставъяслӧн нёльӧд номера группаса 27 велӧдчысь пӧвсысь даснёльӧн испытаниеяс сдайтісны „отлично“ вылӧ, даскуимӧн—„хорошо“ вылӧ. Тайӧ группаас абу ни ӧти велӧдчысь, кодi эськӧ босьтіс 6 разрядысь ичӧтджыкӧс. Мастер Лыюров ёрт ассыс став способностьясӧ сетіс сы вылӧ, медым сійӧ группаса быд велӧдчысь лои квалифицированнӧй пилоставӧн.

Либӧ, со, босьтам рамщикъяслысь мӧдӧд номера группа, кӧні мастерыс Ермолов ёрт. 24 велӧдчысь пӧвсысь тані сизимӧн испытаниеяс сдайтісны „отлично“ вылӧ да присвоитӧма налы высшӧй квалификационнӧй разряд. Сэтшӧм велӧдчысьяс, кыдзи Турков, Иевлев, Канов да уна мукӧдъяс велӧдчиг чӧж вӧліны отличникъясӧн. „Отлично“ вылӧ найӧ сдайтісны и выпускнӧй испытаниеяс.

Эз омӧль результатъясӧн помавны школа и мукӧд группаясса велӧдчысьяс.

***

Май 28 лунӧ школаса директор Грудинин ёрт кабинетӧ чукӧртчисны аттестационнӧй комиссияса членъяс, мастеръяс. Найӧ торъя группаяслысь подытожитісны уджсӧ да велӧдчысьяслы присвоитісны квалификационнӧй разрядъяс. Мастеръяс асланыс группаса быд велӧдчысьлы сетісны дженьыдик характеристика, индісны кодi кыдзи уджаліс, велӧдчис.

Со мӧд номера рамщикъяс группаысь велӧдчысь Тебеньков. Сійӧ велӧдчис да уджаліс пыр „отлично“ вылӧ. Рама лӧсьӧдӧ 14—16 минутӧн.

— Бур уджалысь сыысь лоас,—висьталӧ Тебеньков йылысь мастер Ермолов.

Аттестационнӧй комиссия Тебеньковлы присвоитӧ 8 разряд.

Водзӧ тӧдмасьӧны Турков да Марков ёртъясӧн. Найӧ сідзжӧ велӧдчисны да уджалісны сӧмын „отлично“ вылӧ.

Коля Марков—Советскӧй Союзса Герой Марков ёртлӧн вок. Сы йылысь школаса старшӧй мастер Янюшкин ёрт висьталіс тадзи:

— Коля вокыс кодь жӧ боевӧй. Сійӧ мый босьтӧ киас—артмӧ быдтор. Зiль детина. Лоӧ бур рамщик. Марковлы да Турковлы аттестационнӧй комиссия сідз жӧ присвоитӧ 8 разряд да лэдзӧ рамщикъясӧн.

***

Велӧдчысьясӧс удж вылӧ юклӧма нин. Унаӧн кутасны уджавны Сыктывкарса лесозаводъясын, унаӧн мунасны лесопунктъясӧ, механизированнӧй базаясӧ.

— Менӧ мӧдӧдӧй Кожваӧ,—вӧзйысьӧ школаса директорлы будущӧй рамщик Саенко.—Кӧсъя ылі войвылын уджавны. Лоа бур уджалысьӧн.

Печораӧ вӧзйысьысьяс эм ӧсь унаӧн.

Том юношаяс, кодъяс тайӧ лунъяссянь кутасны уджавны нин самостоятельнӧя, тырмӧмӧсь ӧти желаниеӧн: уджавны производство вылын кыдзи позьӧ бурджыка. Уджавны не сӧмын аслыд бура, но и велӧдны мукӧд рабочӧйясӧс, лоны производствоын вывса командирӧн.

Том юношаяслы воссис олӧмӧ паськыд, югыд туй. Социалистическӧй промышленность виччысьӧ тіянӧс, том, культурнӧй рабочӧйяс.

Уджалӧй, ёртъяс, миян социалистическӧй рӧдина слава вылӧ, кыпӧдӧй сылысь могущество да озырлун.

Шуда туй тіян, ёртъяс!

Иван КОДАНЕВ.

ЛИТЕРАТУРНОЙ ЛИСТБОК

ТУЛЫС

Тулыс ассьыс нюм
Сявгис гӧгӧрбок.
Ния мыгӧрсӧ
Вӧччӧдіс выльног.
Мелі росъяснас
Чужӧм оз чутӧд.
Чӧскыд дукъяснас
Тӧвйыв паськӧдчӧ.
Нюгыль льӧмпуяс
Латшкӧс бадь чукӧр,
Тшапӧсь кыдзпуяс,
Шаргӧ пипу кор.
Шоръяс изъяс кост
Мыла варгӧны,
Шонді лучъяссӧ
Мелі кутлӧны.
Тувсов улльӧв тӧв
Гӧгӧр пуркъялӧ,
Зырӧ кӧдзыд тӧв
Ылӧ войвылӧ.

ИЛЬЯ МАКАРОВ.

Зыбка дорын

Нимкодясьӧ зыбка дорын
Аслас нылӧн мам.
Нылыс вильшасьны нин кужӧ
Льӧльӧсӧ оз ням.
— Быдмы, сӧвмы, дона нылӧй,
Кисьмы кыдзи оз,
Кыдзи вына муяс вылын
Зарни сюлӧн роз.
Чужин дзоридзалан кадӧ,
Менам дзоля ныв.
Регыд нуа детской садӧ,
Сэні ворс да сьыв.
Пемыд. Ӧшиньясӧ швичкӧ
Шляча сора лым.
Ичӧт нылӧс онмыс личкӧ,
Чукрӧдлӧ синкым.
Водлы, водлы, зарни нылӧй,
Арся рыт тэн кузь.
Ӧні батьыд море вылын
Ми вӧсна оз узь.
Регыд сійӧ локтас гортӧ,
Регыд сьӧлӧмшӧр.
Войся поход бӧрын портӧ
Волӧ сійӧ бӧр.
Ичӧт нывлы мамыс бердын
Борд улын кодь лӧнь,
Кӧть и тӧлыс море эрдын
Эз на небзьышт скӧнь.

Н. САМАРИН.

Нюммуніс шонді

Нюммуніс шонді
Серӧктіс лун.
Тӧвся кузь войлӧн
Паляліс ун.
Матыстчӧ тулыс,
Дзоридзлӧн кад.
Ывлаын челядьлы
Лоӧ ээв рад.
Топалас, бырас
Му вылысь лым,
Регыд нин кылас
Медводдза гым.
Сяркнитас зэрва,
Кӧтасяс му.
Чепӧсъяс вывлянь
Быдсяма пу.

М. НЕСТЕРОВ.

* * *

Ме шойччиг моз сӧдз ывла вылӧ петі,
Мед кывзыштны веж тувсов лунлысь гор.
Мед тӧдны, кыдзи тӧлыс ӧвтӧ сэтӧн,
Мед кывзыштны, кыдз сяльгӧ ичӧт шор.

Юр весьтын мелі кыпӧдчӧма шонді,
Веж пуяс вылын лэбач сьылӧ тыр.
Няйт туйыс дзикӧдз косьмыны нин пондӧм,
Сэт посни челядь котралӧны пыр.

Ме водзӧ паськыд, кыдзи море, ылӧ
Колхознӧй сьӧд му нюжӧдчӧма кузь,
А сэн нин бара трактор жургӧ-кылӧ
И вӧчӧ ассьыс тувсов удж—оз мудз.

Но пулӧн кышкӧм, лэбачьяслӧн сьылӧм,
И муяс вывсянь трактор жургӧм шы
Мен ӧні вӧлі омӧльджыка кылӧ,
Кыдз кыліс трактористлӧн сьыланкыв.

Пыр юргис сылӧн сьылӧм муяс вомӧн.
Мен чудитчис, кыдз быттьӧ аддза вӧт:
То гораа, то лӧньджыка пыр пондас,—
Зэв лӧсьыд, лӧсьыд—бурджык гор он тӧд.

И сьыланкывйын тувсов уджъяс йылысь,
Медводдза гӧрӧм йылысь кыліс мен,
Кыдз том зон петіс муяс вылӧ выльысь
И ӧтув вӧчӧ тракторкӧд удж сэн.

Мен вӧлі лӧсьыд кывны тувсов горсӧ
И аддзыны выль гажа ывлавыв,
И кывзыны, кыдз ичӧт лэбач ворсӧ,
Том тракторист кыдз сьылӧ сьыланкыв.

ИЛЬЯ ПОПОВ,
7-ӧд класса велӧдчысь.

Ношуль НСШ.

„VII-ой съезд Советов“ колхозса мӧд номера бригада, кӧні бригадирӧн комсомолец Б. Сидоров, помаліс зерновӧйяс кӧдзӧм. СНИМОК ВЫЛЫН: бригадир Сидоров ёрт муяс вылын.

Фото Германлӧн.

Суворов йылысь народнӧй висьтъяс

Великӧй роч полководец А. В. Суворов йылысь йӧз костын сохранитчисны уна сьыланкывъяс, легендаяс да висьтъяс. Тайӧ сьыланкывъясыс, легендаясыс да висьтъясыс петкӧдлӧны Суворовӧс славнӧй полководецӧн, солдатъяслӧн другӧн, ыджыд да сюсь вежӧра мортӧн. Со некымын народнӧй висьт Суворов йылысь.

Суворовскӧй лекарство

Французъяслы паныд ӧти походын Суворовӧс сопровождайтіс австрийскӧй полковник Шток. Самӧй кось заводитчӧм водзвылын Шток друг уси вӧв вылысь да висьталіс сы дінӧ котӧртысь офицеръяслы, мый оз вермы мунны бойӧ, мый сылӧн друг заводитчис припадок.

Сійӧс кӧсйисны чеччӧдны да нуӧдны госпитальӧ. Тайӧ здукӧ матыстчис вӧв вылын Суворов.

— Мый сыкӧд лоис?—юаліс фельдмаршал,

Сылы вӧчавидзисны, мый полковникӧс друг босьтіс кочег бытшкыны да сійӧ оз вермы лоны бой вылын.

— Жаль, том молодеч! Помилуй бог, жаль!—горӧдіс Суворов.—Сійӧ оз ло миянкӧд! Кыдз сійӧс колям! Гей, казак, казак! Бытшкы коньӧрӧс ӧдйӧнджык, помав! Помилуй бог, жаль! Французъяс пленӧ босьтасны! Медым миян йӧз налы эз сюрны, бытшкы ӧдйӧнджык!

Но сӧмын казак удитіс лэптыны копье „висьысь“ тэрыба чеччыштіс кок йылас да шуис:

— Мен ӧні кокнидджык! Быри кочегӧй, быри!

— Слава богу, зэв рад, мый кокнидджык лои! Помилуй бог, пыр жӧ кокнидджык лои!—шуис Суворов и мӧдӧдчис водзӧ.

Немецкӧй шыд

Ӧти ыджыд переход бӧрын, Италияын, солдатъяс вӧчисны привал ю дорын. Сукар ни мӧд пӧлӧс провиант налӧн эз вӧв, а кынӧмъяс ёна сюмаліс. Некымын солдат лажыньтчисны берег дорӧ да кутісны панявны васӧ.

Тайӧ кадӧ виччысьтӧг воис Суворов. Сійӧ аддзис, мый салдатъяс панялӧны ва, матыстчис на дінӧ да шуис:

— Здорово, пиян! Мый нӧ тайӧ ті вӧчанныд?

— Немецкӧй шыд панялам, ваше сиятельство!

— Помилуй бог, кутшӧм лӧсьыд!—шуис Суворов.

Тайӧ кывъясӧн сійӧ кыскис ассьыс паньсӧ, пуксис солдатъяс пӧвсӧ да ачыс кутіс панявны васӧ юысь, шуалігтырйи:

— Чӧскыд шыд! Помилуй бог, чӧскыд шыд! Со фельдмаршал ӧні тшӧтш пӧт. Но чӧвлӧй, пиян! Французъяс матынӧсь—ӧти переход. А налӧн быдсямасӧ пуӧма и жаритӧма—ставыс лоӧ миян!

Тайӧс шуӧм бӧрын сійӧ чеччис и мӧдӧдчис, а жугыльччыштлӧм солдатъяс гажмисны да дыр на нӧшта сераліcны.

„Со коді тэнад враг“.

Ӧти офицер аслас дугдывлытӧм шмонитӧмӧн нажӧвитіс армияын аслыс уна врагъясӧс. Суворов тӧдіс та йылысь

Ӧтчыд сійӧ чукӧстіс офицерӧс аслас кабинетӧ да корис сійӧс лоны осторожнӧйджыкӧн.

— Тэнад эм ӧти зэв опаснӧй враг,—висьталіс Суворов,—и сійӧ тэн вермас ыджыд лёк вӧчны!

Офицер благодаритіс Суворовӧс ӧлӧдӧмысь да корис висьтавны тайӧ врагыслысь нимсӧ.

— Абу ӧ сійӧ граф Х.?—юаліс сійӧ.

— Абу,—вочавидзис Суворов.

— Абу ӧ генерал У.?

Суворов бара вочавидзис, мый абу сійӧ.

— Абу ӧ князь Ш.?

— Абу.

И кодӧс кӧть эз шулы офицер, Суворов пыр вочавидзис: „абу“.

Сэки офицер ыджыд нетерпениеӧн кутіс корны Суворовӧс висьтавны сылӧн враглысь нимсӧ. Суворов медбӧрти сӧгласитчис и быттьӧкӧ кодыськӧ полӧмӧн, юаліс:

— Топыда ӧ сиптӧма ӧдзӧссӧ?

Сэсся сійӧ матыстчис ӧдзӧс дорӧ, томналіс сійӧс ключӧн да ньӧжйӧндзи шуис офицерлы:

— Мыччы кывтӧ!

И кор офицер тайӧс вӧчис, Суворов сідзжӧ ньӧжйӧндзи шуис сылы:

— Со коді тэнад медся опаснӧй враг!

ЛЕГЕНДА ЧУХЛӦМСАЯС ПРОИСХОЖДЕНИЕ ЙЫЛЫСЬ

Коркӧ ёна нин важӧн, Иван Грознӧй царь дырйи, роч крестьяналӧн олӧмыс вӧлі вывті омӧль. Крестьяна эз имеитны право мунны асланыс помещикъяс дінысь. Царь лӧсьӧдіс опричнина. Опричникъяс виаліcны бояраӧс, кодъяс вӧлі мунӧны царлы паныд. Эз жалитны и крестьянаӧс да налысь овмӧсъяссӧ. Гырысь налогъяс рӧзӧритісны крестьянаӧс. Крестьяна кутісны пышъявны помещикъясысь да бояраысь окраинаясӧ, а мукӧдъяс кутісны овны рӧзбойӧн.

Ӧти рӧзӧритчӧм роч крестьянин, прозвище сертиыс Дур, чукӧртіс ассьыс другъяссӧ да петіс разбойничайтны. Дурлӧн шайка дінӧ ӧтлаасисны и мукӧд пышъялысь крестьяна. Найӧ кутісны грабитны ыджыд туйяс вылын. Сувтасны пемыд вӧрӧ да виччысьӧны кор кутас мунны сэті озыр боярин либӧ помещик. Сійӧс кутасны, мырддясны эмбурсӧ да ас костаныс ставсӧ и юкасны.

А гӧль крестьянаӧс Дур эз тшӧктыв вӧрзьӧдны. Сідз найӧ регыд кадӧн грабитісны уна эмбур. Овны кутісны туй дорын матын, му чомъясын.

Помещикъяс, бояра да князьяс кутісны частӧ ыставны царьлы юӧръяс Дурлӧн разбойничӧй шайка йылысь. Царь мӧдӧдіс рӧзбоялысь крестьяналы паныд кыксё морта военнӧй отряд.

Ӧти рытӧ Дурлӧн шайка грабитіс вина обоз. Найӧ коддзытӧдз юисны да вой кежлӧ чорыда унмовсисны. Царьлӧн отряд найӧс кытшаліс да ставнысӧ босьтіс пленӧ.

Дурлысь шайкасӧ судитіс боярскӧй суд. Ставнысӧ нӧйтісны розгаӧн кучик потласьтӧдзныс, а некымынлысь палачьяс керавлісны чуньяссӧ. Сы бӧрын найӧс юкисны куим пельӧ да куимнан юкӧнсӧ царь тшӧктӧм серти мӧдӧдалісны разнӧй местаӧ. Ӧти юкӧн на пиысь вӧлі мӧдӧдӧма войвылӧ, кӧні олісны зыряна (сідз шулісны сэки комиясӧс) да самоядь (ненецъяс). Накӧд тшӧтш воис и дзикӧдз палачьясӧн мучитӧм Дур.

Тайӧ местаас олысь коми йӧз сэки уджавлӧмны ёнджыкасӧ видзму дорын, вӧчавлӧмны тылаяс, пашняяс. Татшӧм удж вылад найӧ частӧ вӧлӧм ветлӧны сьӧдӧсь, саӧсь чужӧмъясӧн да киясӧн. Найӧс воысь йӧз нимтісны Сажинъясӧн, коді артмӧ „сажа“ (са) кывйысь. А Сажинъяс Дуркӧд локтысьясӧс мыйлакӧ кутасны шуны Сельковъясӧн. Ӧнія Чухлӧмын кызвыннас тайӧ фамилиеясыс и ӧнӧдз на колисны.

Сельковъяслӧн винӧм эз вӧв: ни гӧрӧм му, ни мӧс, ни вӧв. Найӧ корисны озырджык коми семьяяслысь сетны налы ӧти мӧскӧн либӧ вӧлӧн водзӧсӧн бурджыка овмӧдчытӧдз. Та вылӧ озыр крестьяна эз сӧгласитчыны, думайтісны, мый найӧс ылӧдасны, да панісны кось Сельковъяскӧд. Кось заводитчис ӧти шор дорын. Сельковъяс вӧліны этшаӧнӧсь, но збойӧсь. А гӧль Сажинъяс эз кутны косясьны Сельковъяскӧд. Лунтыр пурсисны пос дорын. Сёр рытын сӧмын дугӧдчисны. Озыръяс сідз нинӧм эз и сетны.

А гӧль Сажинъяс сетісны Сельковъяслы некымын мӧс да вӧв неыджыд дон вылӧ.

Сэсся ставӧн шуисны: Сельковъяслы овмӧдчыны войвывланьджык сійӧ шорсяньыс, кӧні косясисны, а Сажинъяслы лунвывладорас кольччыны. А став сэтчӧс местасӧ кутісны шуны Чухлӧмӧн.

Сы бӧрын колисны вояс, дасъяс, сёяс...

Сажинъяс да Сельковъяс сорласисны ӧта-мӧдныскӧд, кутісны сёрнитны коми кыв вылын. А олісны гӧля. Найӧс бара кутісны нартитны царьяс да налӧн чиновникъяс, кодъяслӧн кабыръясыс недыр мысти суисны тшӧтш и Коми муӧ.

... Но колисны нӧшта вояс, и лоис Октябрьскӧй Социалистическӧй революция. Лои шыбытӧма медбӧрья царӧс, а сідзжӧ бырӧдӧма и сылысь став слугаяссӧ, чиновникъяссӧ. Курыд шогӧн тырӧм уна вояс бӧрын, вӧлисти кокниа лолыштісны коми крестьяна.

Шудаа да гажаа ӧні олӧны да уджалӧны Чухлӧмын Сажинъяс да Сельковъяс. Найӧ котыртчисны квайт колхозӧ, стрӧиталісны школаяс, клубъяс.

Ёна важ йывсьыс колины сӧмын казьтылӧмъяс да нӧшта сохранитчыс шор, кӧні коркӧ вӧлӧм Сельковъяс да Сажинъяс костын кось. Тайӧ шорсӧ ӧні шуӧны Сельков-шорӧн.

Прӧст кадӧ дедъяс частӧ висьтавлӧны сохранитчӧм легенда Дур йылысь, кодӧс налы висьтавлӧмаӧсь асланыс дедъясыс жӧ нин. Дур йылысь ӧні лӧсьӧдлӧны весиг мойдъяс, кӧні сійӧс, тӧдӧмысь, ёна искажайтӧны, но кӧні эм и уна правильнӧйыс.

Н. Е. СЕЛЬКОВ,
Пединститут бердса учительскӧй курсъяс вылын велӧдчысь.

Изучайт военнӧй делӧ

Военно-морскӧй флотлӧн корабльяс да налӧн боевӧй назначение

Военно-морскӧй флот являйтчӧ вооруженнӧй вынъяслӧн медся важнӧй элементъясысь ӧтиӧн сійӧ странаяслӧн, кодъяслӧн эм петан туй мореӧ. Военно-морскӧй флотлӧн основнӧй назначение зависитӧ государстволӧн характерысь, сійӧ политикаысь, кодӧс сійӧ государствоыс нуӧдӧ. Капиталистическӧй государствояслӧн флот явлайтчӧ найӧ империалистическӧй политикалӧн—колонияяс грабитан да мир насильственнӧя юклан политикалӧн орудиеӧн.

Дзик мӧд могъяс имеитӧ миян Рабоче-Крестьянскӧй Военно-Морскӧй Флот—социалистическӧй государстволӧн флот. Сійӧс призовитӧма видзны сӧветскӧй гражданалысь мирнӧй труд, призовитӧма сулавны миян великӧй страналысь шымыртны позьтӧм морскӧй рубежъяс дорйӧм вылын. Миян став вооруженнӧй вынъяскӧд ӧтлаын сійӧс призовитӧма бырӧдны любӧй врагӧс, коді лысьтас уськӧдчыны став мирса уджалысь йӧзлӧн отечество вылӧ. Тайӧ статьяын ми сетам медся элементарнӧй сведениеяс, кодъясӧс колӧ тӧдны быд сӧветскӧй гражданинлы военнӧй корабльяслӧн классъяс йылысь да бойын налӧн назначение йылысь.

* *

Ӧнія военно-морскӧй флот — многообразнӧй, сложнӧй да дона боевӧй организм. Сійӧ составӧ пырӧны надводнӧй да подводнӧй боевӧй корабльяс, вспомогательнӧй суднояс, морскӧй авиация, военноморскӧй базаяс да береговӧй оборона.

Надводнӧй корабльяс асланыс устройство да боевӧй назначение серти юксьӧны классъяс вылӧ: линейнӧй корабльяс (линкоръяс), линейнӧй крейсеръяс, сьӧкыд крейсеръяс (вашингтонскӧй типа), кокнид крейсеръяс, авианосецъяс да авиатранспортъяс, лидеръяс, эскадреннӧй миноносецъяс (эсминецъяс), морскӧй да речнӧй мониторъяс, сторожевӧй корабльяс, торпеднӧй катеръяс, миннӧй заградительяс, тральщикъяс, подводнӧй лодкаяс бӧрся охотникъяс.

Линейнӧй корабль (линкор)—основнӧй класс, вына военно-морскӧй флотлӧн костяк. Сійӧ мощнӧй корабль, кодӧс оборудуйтӧма наукалӧн да техникалӧн медбӧръя кыв серти. Сійӧ вывті дона сулалӧ да позяна сӧмын озыр, вылын индустриальнӧй морскӧй государстволы, сылӧн основнӧй оружие—гырысь калибра дальнобойнӧй орудиеяс, кодъяс способнӧйӧсь шыблавны 1.000 килограмма снаряд 35 километрӧ расстояние вылӧ.

Со даннӧйяс английскӧй линейнӧй корабль „Нельсон“ йылысь, кодъяс характернӧйӧсь став линкоръяслы. „Нельсон“ имеитӧ: 38.000 тонна водоизмещение [1]), механизмъяслысь мощность—46 000 вӧв вын, ветлан ӧд—24 миля часӧн, кузьта—216 метр, пасьта—32 метр, углубление—9 метр. Артиллерия—9 орудие 406 мм. калибрӧн, 12 орудие—152 мм., 6 орудие—120 мм. Сыысь кындзи, сійӧ имеитӧ зенитнӧй артиллерия да 2 торпеднӧй аппарат. Корабльлысь надводнӧй юкӧн защититӧма 406 мм. кызта броняӧн. Экипаж—1.320 морт. Линкор сулалӧ 75 миллион зӧлӧтӧй шайт. Сійӧс содержитӧм суткиын обходитчӧ 11.800 зӧлӧтӧй шайт.

Линкорлӧн могъяс: противниклӧн линкоръяскӧд артиллерийскӧй бой нуӧдӧм, мощнӧй береговӧй оборонительнӧй сооружениеяс бырӧдӧм, побережье вылын противник флотлысь уськӧдчылӧмъяс береговӧй оборонакӧд ӧтлаын либӧ самостоятельнӧя венӧм.

Линейнӧй крейсер торъялӧ линкорысь ыджыд ӧдӧн да ичӧтджык бронированиеӧн. Но сійӧ пӧртӧ оломӧ сійӧ жӧ могъяссӧ, кодъясӧс и линкор. Линкоръяс да линейнӧй крейсеръяс охраняйтсьӧны морын противниклӧн подводнӧй лодкаясысь да торпеднӧй корабльясысь ӧдйӧ ветлысь корабльясысь охранениеӧн.

Сьӧкыд крейсер аслас размеръяс да артиллерийскӧй мощь серти тӧдчымӧн уступайтӧ линкорлы. Сідз, английскӧй крейсер „Кент“ имеитӧ: водоизмещение—10.000 тонна, механизмъяслысь мощность—80.000 вӧв вын, ветлан ӧд—32 миля. Артиллерия—8 орудие 203 мм. калибрӧн, 8 орудие—102 мм., 4 зенитнӧй орудие—102 мм., 16 пулемёт, 6 торпеднӧй аппарат да 1 гидросамолёт. Экипаж—680 морт.

Кокнид крейсер уступайтӧ сьӧкыд крейсерлы водоизмещениеӧн, артиллерияӧн да бронированиеӧн.

Кыдзи сьӧкыд, сідзжӧ и кокнид крейсеръяс имеитӧны могъяс: мореын эскадралысь главнӧй вынъяс видзӧм, дозорнӧй да разведывательнӧй служба нуӧм, морскӧй да океанскӧй туйяс вылын торговӧй суднояс бырӧдӧм, противниклӧн коральясысь ассыныс торговӧй суднояс дорйӧм, берег пӧлӧн мунысь ассыныс сухопутнӧй войска поддерживайтӧмӧн.

Морскӧй торговӧй туйяс вылын действуйтӧм вылӧ использовайтӧны вспомогательнӧй крейсеръяс, кодъяс представляйтӧны асланыс вооруженнӧй ӧдйӧ ветлысь пароходъяс.

[1]) Водоизмещение—корабльлӧн вес тоннаын, кодӧс выразитӧма

(Помеӧ видзӧд локтан №-ысь).

Европаын, Африкаын да Азияын война

(Военнӧй действиеяслӧн дневник)

Англо-германскӧй фронт вылын—авиациялӧн активность май 29 лунлы паныда войын вӧлі ыджыдджык, водзза вой серти. Кыдзи юӧртсьӧ германскӧй командованиелӧн сводкаын, германскӧй самолётъяс бомбардируйтісны портъяс Лунвыв да Рытыввыв Англияын. Ирландияысь рытыввыв районын германскӧй самолётъяс вӧйтісны „Трайбл“ типа английскӧй эсминец да вӧчисны повреждение мӧд эсминецлы.

Германскӧй дальнебойнӧй артиллерия, кодӧс сувтӧдӧма Ла-Манш побережье вылын, лыйліс Фолкстон районын находитчысь английскӧй суднояслысь караван.

* *

Средиземнӧй море бассейнын водзӧ мунӧны чорыд бойяс Крит ді вылын. Ді рытыввыв юкӧнын германскӧй горнӧй частьяс вӧдчисны, германскӧй командованиелӧн сводка серти, Армени заливӧдз, Суда заливысь английскӧй войскаӧс вӧтлӧмӧн. Немецъяс, передайтӧ Ассошиэйтед Пресс агентстволӧн лондонскӧй корреспондент, ыджыд масштабъясын вуджӧдалӧны подкреплениеяс ді вылӧ. Ӧнія кадӧ, юӧртӧ газета, Крит ді вылын оперируйтӧ 26 сюрс германскӧй солдат. Май 28 лунӧ, висьтавсьӧ итальянскӧй командованиелӧн сводкаын, Крит вылӧ чеччисны сідзжӧ итальянскӧй войска. Рейтер агентстволӧн каирскӧй корреспондент мнение серти, Крит ді вылын положение вывті серьёзнӧй. Торйӧн упорнӧй тыш мунӧ Каниев да Малеми костса районын. Германскӧй войскалӧн неыджыд лыд находитчӧ сідзжӧ Ретимниын да Гераклионын.

Войвыв Африкаын, висьтавсьӧ германскӧй командованиелӧн сводкаын, английскӧй войска зільлісны орӧдны Тобрук гӧгӧр кытш, но вӧлі венӧма. Соллум районын—ниӧм тӧдчанаыс эз вӧв. Германскӧй самолётъяс атакуйтісны Соллумсянь асыввылын мотомехчастьяс. Английскӧй авиация уськӧдчыліс Бенгази да Дерна вылӧ.

Асыввыв Африкаын, Абиссинияын, военнӧй операцияяс воддза моз паськалӧны Галла-Сидамо областьын (Рытыв-Войвыв Абиссиния) да тыяс районын, Аддис-Абебасянь лунвылын. Абиссинскӧй партизанъяслӧн тӧдчана вынъяс, пасйыссьӧ английскӧй командованиелӧн коммюникеын, кытшалісны итальянскӧй гарнизонъяс Дебраын да Тиборын (Тан тысянь асыввылын).

* *

Иракын положение эз вежсьы.

Сирияын, юӧртсьӧ английскӧй командованиелӧн коммюникеын, английскӧй авиация бомбардируйтіс аэродром Алеппоын.

Май 29 лун. (ТАСС).

Германскӧй войскаӧн Гераклион босьтӧм

БЕРЛИН, 29. (ТАСС). Германскӧй информационнӧй бюро юӧртӧ, мый талун асылын германскӧй войска босьтісны Гераклион кар Крит ділӧн войвыв берег вылын. Босьтӧма сідзжӧ аэродром да пост тайӧ карлысь. Босьтӧма пленӧ некымын сё англичанаӧс.

Германияса да Италияса торговӧй флотъяслӧн вошӧмъяс йылысь английскӧй даннӧйяс

ЛОНДОН, 29. (ТАСС). Рейтер агентство передайтӧ, мый, официальнӧй лондонскӧй кругъяслӧн заявление серти, война заводитчӧмсянь май тӧлысь шӧрӧдз германскӧй да итальянскӧй торговӧй флотъяс воштісны 551 судно общӧй тоннажӧн 2 миллион 873 тонна. Тайӧ лыдысь германскӧй флот воштіс 346 судно общӧй тоннажӧн 1 миллион 773 тонна.

Сирияын продовольственнӧй сьӧкыдлунъяс

СТАМБУЛ, 29. (ТАСС). „Ориан“ сирийскӧй газетлӧн юӧртӧм серти, продовольствиелӧн тырмытӧмкӧд йитӧдын, Дамаскын пыртӧма сахар да рис нормировочнӧя лэдзӧм.

Триполи карса (Сирия) властьяс распорядитчисны лэдзны сӧмын 250 граммӧн нянь лунын ӧти морт вылӧ.

Восточнӧй Африкаысь гражданскӧй населениеӧс эвакуируйтӧм йылысь соглашение

НЬЮ-ЙОРК, 29. (ТАСС). „Нью-Йорк таймс“ газетлӧн юӧртӧм серти Англия да Италия заключитісны соглашение Восточнӧй Африкаысь итальянскӧй населениеӧс эвакуируйтӧм йылысь, сійӧ территория вылысь, кодӧс оккупируйтӧма англичанаӧн. Итальянскӧй пароходъяс получитасны позянлун беспрепятственнӧя пройдитны Гибралтарскӧй проливӧд Могодишӧ (Итальянскӧй Сомали). Тайӧ пароходъяс мунасны Добрая Надежда мыс гӧгӧр да локтасны Италияӧ эвакуированнӧй населениеӧн сійӧ жӧ туйӧн.

Отв. редактор С. А. ПОПОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 3, редакция газеты «Коми Комсомолец». Телефон: 5—81.

Ц2060 Республиканская типография, г. Сыктывкар.